

Un eix silenciós contra l'Iran

És de matí al moll d'As-Sariqah, just més avall del Museu de la Civilització Islàmica, quan pugen la càrrega als pesants vaixells de fusta anomenats *daus*. Els peons pakistanesos hissen blocs de cilindres, monitors de plasma i oli mineral fins a les bodegues de les embarcacions. Quan els pregunten on es dirigeixen els *daus*, contesten, amb tota naturalitat: "A l'Iran". El comerç entre la Unió dels Emirats Àrabs i el país veí situat a l'altra banda de l'estret d'Ormuz és un esdeveniment ordinari que gairebé no mereix cap atenció als molls. Sovint les mateixes famílies es troben a totes dues costes. Les relacions comercials entre elles han crescut amb el pas de les generacions i són més duradores que qualsevol guerra o embargament. És clar, enviar per vaixell blocs de cilindres a la ciutat portuària iraniana de Bandar-e Lenge no està prohibit. Tanmateix el comerç atrafegat d'importació i d'exportació als ports dels *daus* dels emirats d'As-Sariqah, Dubai i Ras al-Khaimah mostra la dificultat d'aïllar Teheran.

Aquesta situació fa que les paraules pronunciades recentment per l'ambaixador de la Unió dels Emirats Àrabs als Estats Units, Yousef al-Otaiba, a Aspen, Colorado, més de 12.500 quilòmetres cap a l'oest, siguin encara més interessants. Otaiba va assistir a un fòrum a l'*Ideas Festival* de l'Institut Aspen; l'ambient era relaxat, o, si més no, massa relaxat per a la circumspècció diplomàtica. La discussió girava al voltant de l'Orient Mitjà. Quan li van preguntar si la Unió dels Emirats Àrabs donaria suport a un possible atac aeri israelià al règim de Teheran, l'ambaixador va dir que "un atac militar a l'Iran per part de qualsevol seria un desastre, però un Iran amb armes nuclears seria un desastre encara més greu".

Aquestes van ser unes paraules insòlitàment sinceres. Un atac militar, va prosseguir el diplomàtic, conduiria sense cap dubte a una "reacció violenta". "Hi hauria problemes de protestes i disturbis, i molts estarien molt disgustats pel fet que una força estrangera atacara

Israel i els estats àrabs del golf Pèrsic reconeixen una amenaça comuna: el règim de Teheran. El suport dels països àrabs a un atac militar per acabar amb les ambicions nuclears de l'Iran encara no està del tot descartat.

un país musulmà", va afirmar. Tanmateix, prosseguí, "si em pregunteu a mi si estic disposat a viure amb aquestes pressions o a viure amb un Iran nuclear, la resposta segueix sent la mateixa. No podem viure amb un Iran nuclear. Estic disposat a assimilar tot allò que passe a costa de la seguretat de la Unió dels Emirats Àrabs". La congressista demòcrata Jane Harman va afirmar després que mai no havia sentit dir res semblant a un funcionari d'un govern àrab. Otaiba, va afegir, va ser "sorprendentment honest".

Malgrat la natura xocant d'aquestes afirmacions, Otaiba simplement estava expressant, en un fòrum públic, "la posició estàndard de molts països àrabs", afirma Jeffrey Goldberg, expert en l'Orient Mitjà i col·laborador de la revista nord-americana *The Atlantic Monthly*, que va moderar la taula rodona a Aspen. El fet que alguns polítics occidentals estan poc familiaritzats amb aquesta posició té a veure amb la seua pròpia ignorància, i amb l'habilitat diplomàtica amb què els estats més menuts del Golf, en particular, se les han arreglat per ocultar fins ara l'oposició al seu poderós veí. "Els jueus i els àrabs han lluitat durant cent anys. Els àrabs i els perses durant mil anys", argumenta

Jeffrey Glodberg a la pàgina web de *The Atlantic*.

Relació hostil. Gairebé tots els països veïns àrabs tenen una relació hostil amb la República Islàmica. L'Àrabia Saudita sospita que l'Iran està agitant les minories xiïtes a les províncies de l'est. La Unió dels Emirats Àrabs acusa l'Iran d'ocupar tres illes del golf Pèrsic. Egipte no té relacions diplomàtiques amb l'Iran des que a Teheran batejaren un carrer amb el nom de l'assassí de l'anterior president egipci Anwar el-Sadat. El rei Abdul-lah II de Jordània adverteix sobre l'establiment d'una "mitja lluna xiïta" entre l'Iran i el Líban. I Kuwait, per temor als iranians, va instal·lar a la primavera el sistema de missils de defensa antiaèria Patriot.

Els governs àrabs estan preocupats per la idea que l'Iran siga un país fort, pel seu programa nuclear i pels discursos incendiàries del president Mahmud Ahmadinejad. Comparteixen aquestes preocupacions amb un altre govern de l'Orient Mitjà, el d'Israel. Els interessos estratègics de l'Estat jueu i els dels estats àrabs mai no havien estat alineats d'una manera tan estreta com ho estan avui. Mentre que, constantment, els experts en seguretat europeus i nord-americans qualifiquen un atac militar a l'Iran com "una última opció", hi ha àrabs de renom que comparteixen des de fa molt temps les opinions del ministre ultranacionalista d'Afers Estrangers israelià, Avigdor Lieberman. Si hom no assumeix la responsabilitat de bombardejar l'Iran, comentà el clergue saudita Mohsen al-Awaji a *Der Spiegel*, ho haurà de fer Israel. "L'agenda d'Israel té uns límits", afirmà, recordant que la preocupació principal és assegurar l'existència nacional. "Tanmateix l'agenda de l'Iran és global." De vegades, aquesta agenda els ha conduït a accions que són tan absurdes com típiques. Al febrer, per exemple, Teheran va fer pública la prohibició d'aterratge a totes les companyies aèries que utilitzaren la frase "Golf Àrab" en comptes de "Golf Pèrsic" en la programació integrada.

El president iranià, Mahmoud Ahmadinejad, acompanyat del rei Abdul-lah de l'Aràbia Saudita.

Això no obstant, els països àrabs encara continuen amb una política de vaivé. La Unió dels Emirats Àrabs no es pot permetre ofendre obertament l'Iran, raó per la qual va ordenar de seguida a l'ambaixador Otaiba que tornara a casa. L'amonestació només dissimula la important línia divisòria existent entre els àrabs i els perses. Malgrat les expressions públiques d'indignació davant el comportament israelià, com ara el bloqueig de la Franja de Gaza, els països àrabs de la regió continuen pel camí pragmàtic. El 12 de juny, el *The Times* londinenc va publicar que l'Aràbia Saudita havia "fet proves de retirada de les defenses aèries per permetre que els jets israelians bombardegen les instal·lacions nuclears de l'Iran" en cas d'atacar la planta d'energia nuclear de Bushehr. Al març, les agències d'intel·ligència occidentals van informar que hi havia indicis de negociacions secretes entre Jerusalem i Riad per estudiar aquesta possibilitat. "Ens hem alineat (amb els Estats Units) en totes les qüestions de política que afecten l'Orient Mitjà,"

va comentar l'ambaixador de la UEA a Aspen.

Canvi d'aliances. "La Unió dels Emirats Àrabs ha elegit posar-se de part dels qui apliquen la carta de la nova resolució de l'ONU del 9 de juny", va escriure Bernard-Henri Lévy, filòsof francès, remarcant que era "realment un colp al règim" de l'Iran. Per a Lévy, la "unión sacrée" dels països musulmans contra l'"enemic sionista" és una fantasia. Els països que se senten amenaçats per Teheran, afegeix, ara tenen l'oportunitat de crear una aliança de conveniència. Al costat de Jordània, la Unió dels Emirats Àrabs és l'únic país amb soldats desplegats a l'Afganistan lluitant al costat dels EUA. Segons els informes, Abu Dhabi, el més ric dels set emirats, ha pressionat Dubai per tenir més vigilada la gran quantitat d'iranians influents que viuen al país.

A finals de juny, el banc central de la Unió dels Emirats Àrabs va congelar quaranta-un comptes, alguns dels quals es van poder relacionar directament amb la Guàrdia Revolucionària de

l'Iran. Hom va al·legar que els comptes s'usaven per a realitzar transaccions relacionades amb el contraban de materials inclosos en l'embargament contra l'Iran. Abans d'això, la Unió dels Emirats Àrabs havia anunciat controls més rigorosos als vaixells de la zona de lliure comerç de Dubai. "Les forces de seguretat han interceptat una vintena de vaixells sospitosos de transportar càrrega il·lícita", va dir Hamad al-Kaabi, representant permanent de la Unió dels Emirats Àrabs, a l'Agència Internacional de l'Energia Atòmica.

Les nacions àrabs del Golf estan seguint una política realista en les relacions amb l'Iran. En cas de dubte, es posen de la part dels EUA, malgrat que prefereixen prosseguir pel camí de les negociacions i el comerç. Recentment, el sobirà d'un emirat del golf Pèrsic va dir a una delegació de polítics europeus de més edat que "la millor manera de tractar amb els iranians és comerciar-hi".

*Alexander Smolctzyk
Bernhard Zand
Traducció de Blanca Juan*